

Rømt regnbueørret blir i fjorden

AV OVE T. SKILBREI

Regnbueørret blir i stor grad oppdrettet inne i fjorder. Trolig er den mer stedegen etter rømming enn rømt laks, men dette har hittil ikke vært godt beskrevet. Atferden til rømt regnbueørret blir nå studert i fjordene ved Osterøy i Hordaland for å øke kunnskapen om rømming og utvikle gjenfangststrategier.

Rømt regnbueørret gjennomfører svært sjelden noen vellykket gyting i naturen. Derfor er muligheten for overføring av sykdom og parasitter den mest uheldige virkningen av rømming. I tillegg er det bekymring for at gytende regnbueørret som er observert i nedre del av elver, kan gjøre skade på lakseeggene som allerede ligger begravd i grusen.

Mange oppdrettere har gode erfaringer med oppdrett av regnbueørret i fjorder. Fra naturens side vandrer den ikke ut i havet i samme grad som laks, men takler det fysiske miljøet i fjordene godt. Selv om det er kjent blant sportsfiskere at den ofte står i nærheten av oppdrettsanlegg, er det lite konkret kunnskap om hvordan den sprer seg etter rømming.

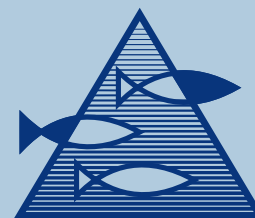
BRUKER AKUSTISKE SENDERE

I oppdrettsanleggene i fjordene ved Osterøy i Hordaland produseres det kun regnbueørret. Gjennom samarbeid med oppdrettsfirmaene Lerøy

Figur 1
Billemontasje av oppdrettsanlegg ved Osterøy og merking av regnbueørret. Regnbueørret med akustisk sender; Innsetting av sender i regnbueørret; Overføring til oppvåkingskar.

HAVFORSKNINGSINSTITUTTET
INSTITUTE OF MARINE RESEARCH

Nordnesgaten 50
Postboks 1870 Nordnes
NO-5817 Bergen
Tlf.: 55 23 85 00
Faks: 55 23 85 31

www.imr.no

**HAVFORSKNINGSINSTITUTTET
AVDELING TROMSØ**

Sykehusveien 23
Postboks 6404
NO-9294 Tromsø
Tlf.: 77 60 97 00
Faks: 77 60 97 01

**HAVFORSKNINGSINSTITUTTET
FORSKNINGSSTASJONEN FLØDEVIGEN**

Nye Flødevigveien 20
NO-4817 His
Tlf.: 37 05 90 00
Faks: 37 05 90 01

**HAVFORSKNINGSINSTITUTTET
FORSKNINGSSTASJONEN AUSTEVOLL**

NO-5392 Storebø
Tlf.: 55 23 85 00
Faks: 56 18 22 22

**HAVFORSKNINGSINSTITUTTET
FORSKNINGSSTASJONEN MATRE**

NO-5984 Matredal
Tlf.: 55 23 85 00
Faks: 56 36 75 85

**AVDELING FOR SAMFUNNSKONTAKT
OG KOMMUNIKASJON**

Tlf.: 55 23 85 38
Faks: 55 23 85 55
E-post: informasjonen@imr.no

KONTAKTPERSON

Ove T. Skilbrei
E-post: ove.skilbrei@imr.no
Tlf.: 55 23 68 94

► Rømt regnbueørret blir i fjorden

Fossen og Sjøtroll Havbruk har Havforskningsinstituttet plassert ut lyttebøyer på de aller fleste oppdrettsanleggene i fjordsystemet, og regnbueørret med akustiske sendere med dybde-målere er satt ut fra to anlegg. Lyttebøyer på Nordhordlandsbroen avslører om fisken forlater fjordsystemet.

HOVEDRESULTAT 2008 – RØMT REGNBUEØRRET ER RELATIVT STASJONÆR

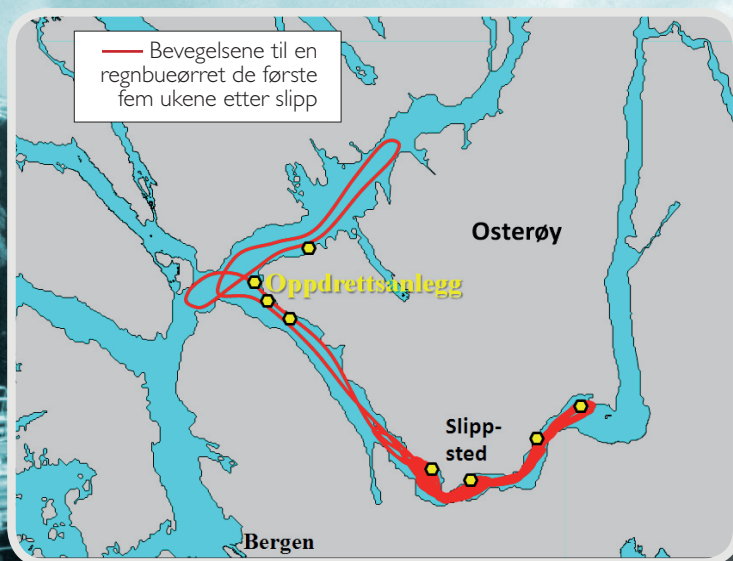
► 50 regnbueørret med akustiske merker ble sluppet i mai og august 2008. 18 % var fremdeles i fjorden i januar 2009, 28 % hadde forlatt fjorden, 28 % var rapportert fisket inne i fjorden, 4 % av merkene hadde havnet på bunn (fisken blitt sløyd?) og 22 % hadde forsvunnet inne i fjorden. Vi antar at noen av disse har blitt fisket men ikke rapportert. I tillegg ble 4 % (av totalantallet) fisket etter at de hadde forlatt fjorden.

► Selv om noen fisk forlot fjorden i løpet av perioden på flere måneder, er rømt regnbueørret svært stasjonær i fjordene ved Osterøy. Det meste av fisken fordelte seg

mellom og holdt seg stort sett i nærheten av oppdrettsanleggene, det vil si innen et par kilometers avstand. Noen individer forlot knapt sonen rundt anlegget de ble sluppet fra på mange uker. Andre beveget seg mer fram og tilbake i fjorden, men returnerte vanligvis til "hjemmeområdet".

► Regnbueørreten gikk helt oppe i det ferske overflatelaget fra første slipp i mai og fram til oktober, men betydelig dypere seinere på året og utover vinteren. Fordi lakselus ikke tåler lave saltholdigheter, betyr dette at det er vanskeligere for lusen å utvikle seg på fisken om sommeren enn om vinteren.

► Fiskens atferd gjør høy gjenfangst mulig fordi fisken holder seg i området i månedsvis, og fører også til at rømminger blir svært synlige. En effektiv gjenfangststrategi vil være fangst både i nærheten av anlegget fisken rømte fra og ved andre anlegg i fjordsystemet. Det ser imidlertid ut til at det bør arbeides med å finne fram til hvilke fiskemetoder som er best egnet til gjenfangst på ulike årstider.

Figur 2
Bevegelsene etter slipp til
akustisk merket regnbueørret.

